

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI ¹⁾**

z dnia.....2007 r.

**w sprawie szczegółowego sposobu tworzenia i utrzymywania zapasów
obowiązkowych ropy naftowej lub paliw oraz ustalania ich ilości**

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy sposób

- a) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez handlowców i producentów oraz ustalania ich ilości, w tym również przez producentów paliw wytwarzających te paliwa poprzez procesy mieszania paliw lub komponentów,
- b) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) przez producentów i handlowców oraz ustalania ich ilości utrzymywanych w postaci benzyn silnikowych,
- c) ustalania i tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw przez producentów i handlowców w przypadku zakończenia, zawieszenia lub zmiany zakresu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw, lub w zakresie przywozu ropy naftowej w danym roku kalendarzowym;

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 131, poz. 909).

- 2) procentowy udział zasobów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw tworzonych w zakresie poszczególnych grup paliw ciekłych, które mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej;
- 3) rodzaje dokumentów potwierdzających wyłączenia z obowiązku tworzenia zasobów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw;
- 4) sytuacje, w których producent i handlowiec mogą wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasową zmianę utrzymywania zasobów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw tworzonych w zakresie paliw ciekłych w grupach innych niż były tworzone;
- 5) sytuacje, w których producent i handlowiec mogą wystąpić do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasowe niepowiększenie zasobów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

§ 2. 1. Producenci i handlowcy tworzą zasoby obowiązkowe ropy naftowej lub paliw, zwane dalej „zasobami”, ustalając ich ilość na dany rok kalendarzowy na podstawie wielkości produkcji paliw lub przywozu paliw i ropy naftowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w poprzednim roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 2- 8:

- 1) w przypadku ropy naftowej - minimalną wielkość zasobów oblicza się według wzoru:

$$ZO_r = \left[\frac{P - G - O}{R} \times H \right] \times W$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- ZO_r - minimalną wielkość zasobów obowiązkowych ropy naftowej, wyrażoną w jednostkach wagowych;
- P - wielkość przywozu ropy naftowej wyrażoną w jednostkach wagowych;
- G - ilość ropy naftowej, wykorzystanej do produkcji paliw, wyrażoną w jednostkach wagowych;

- O - uprawnione odliczenia, o których mowa w art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, zwanej dalej „ustawą”, wyrażone w jednostkach wagowych, w tym również ropa naftowa przemieszczana przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw lub wywieziona poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- R - liczbę dni w danym roku kalendarzowym;
- H - wielkość zapasów wyrażoną w dniach średniego dziennego przywozu ropy naftowej, zgodnie z art. 71 ust. 4 ustawy;
- W - współczynnik średniego poziomu zapasów tworzonych przez producentów i handlowców na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych i ubytków podczas przemieszczania zapasów. Współczynnik ten ustala się na poziomie 1,1;

2) ilość ropy naftowej, oznaczonej symbolem „G”, o której mowa w pkt 1, oblicza się według wzoru:

$$G = P \times U$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- P - wielkość przywozu ropy naftowej wyrażoną w jednostkach wagowych;
- U - współczynnik uzysku paliw należących do grup produktów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 i pkt 3 ustawy, z przerobionej przez poszczególnych producentów w roku poprzednim ropy naftowej;

3) w przypadku paliw - minimalną wielkość zapasów oblicza się według wzoru:

$$ZO_p = \left[\frac{P - O}{R} \times H \right] \times W$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- ZO_p - minimalną wielkość zapasów paliw, wyrażoną w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K);
- P - wielkość produkcji i przywozu paliw określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia2007 r. w sprawie szczegółowego wykazu surowców oraz produktów naftowych objętych systemem zapasów interwencyjnych (Dz. U. Nr, poz.), wyrażoną w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K);
- O - uprawnione odliczenia, o których mowa w art. 5 ust. 6 ustawy, wyrażone w jednostkach objętościowych, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K), w tym również paliwa przemieszczane przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw lub wywiezione poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- R - liczbę dni w danym roku kalendarzowym;
- H - wielkość zapasów, wyrażoną w dniach średniej dziennej produkcji lub przywozu paliw, zgodnie z art. 71 ust. 4 ustawy;
- W - współczynnik średniego poziomu zapasów tworzonych przez producentów i handlowców na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych i ubytków podczas przemieszczania zapasów. Współczynnik ten ustala się na poziomie 1,1.

2. Producent dokonuje obliczeń wymaganej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej stosując we wzorze, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, własne współczynniki uzysku paliw z roku poprzedniego.

3. Handlowiec przywożący ropę naftową na rzecz producenta dokonuje obliczeń wymaganej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej stosując we wzorze, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, współczynniki uzysku paliw producenta na rzecz którego dokonuje przywozu ropy naftowej, z roku poprzedniego.

4. Producent przekazuje pisemne oświadczenie o poziomie współczynnika uzysku paliw z roku poprzedniego handlowcom przywożącym ropę naftową na jego rzecz.

5. Do wielkości produkcji, o której mowa w ust. 1, wlicza się także paliwa silnikowe i oleje opałowe wytworzone w drodze mieszania lub przeklasyfikowania komponentów paliwowych.

6. Do wielkości produkcji, o której mowa w ust. 1, nie wlicza się także ilości paliw lub półproduktów, sprowadzonych przez producenta w ramach przywozu i wykorzystanych przez tego producenta w procesie wytwarzania paliw, określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia.....2007 r. w sprawie szczegółowego wykazu surowców oraz produktów naftowych objętych systemem zapasów interwencyjnych, (Dz. U. Nr, poz.), o ile producent ten odrębnie uwzględnił sprowadzone ilości paliw i półproduktów w wyliczeniach, o których mowa ust. 1.

7. Wielkością importu lub eksportu jest ilość paliwa określona w zgłoszeniach celnych, o których mowa w przepisach celnych.

8. Wielkością przywozu lub wywozu jest ilość ropy naftowej i paliw określona w dokumentach dotyczących przemieszczania lub ewidencjonowania wyrobów akcyzowych zharmonizowanych, określona w przepisach o podatku akcyzowym, a w szczególności:

- 1) administracyjnym dokumencie towarzyszącym;
- 2) uproszczonym dokumencie towarzyszącym;
- 3) dokumencie handlowym;
- 4) fakturze;
- 5) deklaracji dla podatku akcyzowego (AKC-3);
- 6) informacji o podatku akcyzowym od paliw silnikowych (AKC-3/D) oraz informacji o podatku akcyzowym od olejów opałowych (AKC-3/I);
- 7) deklaracji uproszczonej nabycia wewnątrzwspólnotowego (AKC-U);
- 8) ewidencji administracyjnych dokumentów towarzyszących;
- 9) ewidencji wyrobów akcyzowych zharmonizowanych.

§ 3. 1. Producent wytwarzający paliwa ciekłe poprzez procesy mieszania tych paliw, tworzy zapasy w ilościach, dla których podstawę naliczenia stanowi suma wielkości przywozu paliwa lub półproduktu oraz wielkości dodatków zużytych w procesie uszlachetniania i mieszania, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Producent wytwarzający paliwa poprzez przerób ropy naftowej będący równocześnie handlowcem, tworzy zapasy, w postaci:

- 1) ropy naftowej - od ilości sprowadzonej ropy naftowej, pomniejszonej o masę frakcji wykorzystanych jako surowiec do produkcji paliw zgodnie z własnym współczynnikiem uzysku paliw,
- 2) paliw - od ilości paliw wyprodukowanych z ropy naftowej sprowadzonej w ramach przywozu oraz od ilości paliw sprowadzonych w ramach przywozu

- w ilościach obliczonych zgodnie ze wzorami, o których mowa w § 2 ust. 1 i 2.

3. Producent paliw, wytwarzający je poprzez procesy mieszania paliw lub ich komponentów, od których poprzedni krajowy producent lub handlowiec tworzy zapasy, tworzą zapasy, dla których podstawą naliczenia jest różnica między ilością produktu końcowego i tej ilości paliw, od której zapasy już tworzy poprzedni producent lub handlowiec.

4. Podstawą naliczenia zapasów, o których mowa w ust. 3, jest oświadczenie producenta lub handlowca przekazane producentowi, który przeznaczą nabyte paliwa lub ich komponenty do dalszego przerobu.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres producenta lub handlowca;
- 2) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) i numer identyfikacji podatkowej (NIP) dostawcy paliwa ciekłego;
- 3) ilość odsprzedanej ropy naftowej lub paliw, od której producent lub handlowiec dokonujący odsprzedaży paliw utworzy zapasy;
- 4) datę dostawy paliwa;
- 5) zobowiązanie do utworzenia zapasów od ilości paliw lub komponentów odsprzedanych w celu dalszego ich przerobu.

§ 4.1. Producenci i handlowcy tworzą zapasy obowiązkowe gazu płynnego (LPG) ustalając ich ilość na dany rok kalendarzowy na podstawie wielkości produkcji gazu płynnego (LPG) lub jego przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w poprzednim roku kalendarzowym, z zastrzeżeniem ust. 2- 3:

1) w przypadku gazu płynnego (LPG) - minimalną wielkość zapasów oblicza się według wzoru:

$$ZO_{LPG} = \left[\frac{P - O}{R} \times H \right] \times W$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

ZO_{LPG} - minimalną wielkość zapasów gazu płynnego (LPG), wyrażoną w jednostkach wagowych;

P - wielkość produkcji i przywozu gazu płynnego (LPG) określonego w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia2007 r. w sprawie szczegółowego wykazu surowców oraz produktów naftowych objętych systemem zapasów interwencyjnych, wyrażoną w jednostkach wagowych;

O - uprawnione odliczenia, o których mowa w art. 5 ust. 6 ustawy, wyrażone w jednostkach wagowych, w tym również gaz płynny (LPG) przemieszczany przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do innych państw lub wywieziony poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

R - liczbę dni w danym roku kalendarzowym;

H - wielkość zapasów wyrażoną w dniach średniej dziennej produkcji lub przywozu gazu płynnego (LPG), zgodnie z art. 71 ust. 5 ustawy;

W - współczynnik średniego poziomu zapasów tworzonych przez producentów i handlowców na poczet zapasów niedostępnych z przyczyn technicznych i ubytków podczas przemieszczania zapasów. Współczynnik ten ustala się na poziomie 1,1;

2. Przepisy § 2 ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio do gazu płynnego (LPG).

§ 5.1. Dopuszcza się możliwość tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) w postaci benzyn silnikowych, dokonując

przeliczenia wymaganej wielkości zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) na benzynę, według wzoru:

$$P_b = \frac{P_{LPG} \times Q_{LPG}}{Q_b}$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

P_b – minimalną wymaganą wielkość zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) utrzymywaną w postaci benzyny, wyrażoną w jednostkach wagowych;

P_{LPG} – wielkość zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG), obliczoną zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1, wyrażoną w jednostkach wagowych;

Q_b – średnią wartość opałową benzyn wynoszącą 29 MJ/m³;

Q_{LPG} – średnią wartość opałową gazu płynnego (LPG) wynoszącą 19,90 MJ/m³.

2. Obliczoną wielkość zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) utrzymywaną w postaci benzyny, wyrażoną w jednostkach wagowych należy przeliczyć na jednostki objętościowe, w temperaturze referencyjnej 15 °C (288 °K).

§ 6. Producent i handlowiec w przypadku:

- 1) zakończenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw lub w zakresie przywozu ropy naftowej, w danym roku kalendarzowym utrzymują wymaganą ilość zapasów do dnia wykreślenia z rejestru producentów i handlowców;
- 2) zawieszenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw lub w zakresie przywozu ropy naftowej, w danym roku kalendarzowym utrzymują wymaganą ilość zapasów;
- 3) zmiany zakresu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania, przetwarzania lub przywozu paliw lub w zakresie przywozu ropy naftowej, polegającej na rozpoczęciu wprowadzania na rynek krajowy w danym roku kalendarzowym nowych rodzajów paliw objętych

obowiązkiem tworzenia zapasów – tworzą i powiększają zapasy w sposób określony w § 13 ust. 1 pkt 3.

§ 7.1. Procentowy udział zapasów poszczególnych grup paliw ciekłych, które mogą być utrzymywane w postaci ropy naftowej i półproduktów jej rafinacji nie może przekraczać:

1) dla paliw, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy, od dnia:

- a) 1 stycznia 2007 r. - 55% całkowitej ilości zapasów tych paliw,
- b) 1 stycznia 2008 r. - 50% całkowitej ilości zapasów tych paliw;

2) dla paliw, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy, od dnia:

- a) 1 stycznia 2007 r. - 80% całkowitej ilości zapasów tych paliw,
- b) 1 stycznia 2008 r. - 75% całkowitej ilości zapasów tych paliw.

2. Półprodukty rafinacji ropy naftowej przeznaczone do wytworzenia produktów gotowych, o których mowa w rozporządzeniu wymienionym w § 2 ust. 1 pkt 3, znajdujące się w końcowym etapie procesu produkcyjnego, przed procesem uszlachetniania, komponowania, barwienia i znakowania, zalicza się do produktów gotowych.

§ 8. 1. Dokumentem potwierdzającym wyłączenia, o których mowa w art. 5 ust. 6 pkt 5 ustawy, jest oświadczenie złożone przez nabywcę na dokumencie dostawy (kwicie bunkrowym), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, może stanowić dokument potwierdzający wyłączenie z obowiązku tworzenia zapasów od produkcji i przywozu paliw przeznaczonych do napędu statków morskich tylko wtedy, gdy zawiera co najmniej następujące informacje:

- 1) nazwę i adres dostawcy paliwa;
- 2) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) i numer identyfikacji podatkowej (NIP) dostawcy paliwa ciekłego;
- 3) datę dostawy paliwa;
- 4) miejsce dostawy paliwa;

- 5) nazwę zaopatrywanej jednostki pływającej, jej numer nadany przez Międzynarodową Organizację Morską (numer IMO) oraz banderę;
- 6) dane identyfikacyjne środka transportu, którym dokonano dostawy paliw;
- 7) rodzaj i ilość dostarczanego paliwa;
- 8) podpis osoby dostarczającej paliwo w imieniu dostawcy;
- 9) podpis osoby przyjmującej paliwo w imieniu podmiotu posiadającego jednostkę pływającą.

§ 9. Zapasy mogą być tworzone i utrzymywane zamiennie w grupach paliw wymienionych w § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia..... 2007 r. w sprawie szczegółowego wykazu surowców oraz produktów naftowych objętych systemem zapasów interwencyjnych, z wyłączeniem materiałów pędnych do silników lotniczych na bazie nafty (paliwo lotnicze typu JET).

§ 10. Producenci i handlowcy tworzą i utrzymują zapasy w miejscach gwarantujących ich dostępność w przypadku interwencyjnego ich uwalniania.

§ 11.1. Producent i handlowiec obowiązani do tworzenia zapasów mogą wystąpić z wnioskiem do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na zamianę utrzymywanych zapasów w grupach produktów innych niż były tworzone, w przypadku:

- 1) trwałego zaprzestania produkcji lub przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednego z paliw objętych obowiązkiem tworzenia zapasów, w roku w którym zaprzestał produkcji lub przywozu tych paliw oraz w roku kalendarzowym następującym po tym roku;
- 2) nieprzewidzianych zdarzeń losowych uniemożliwiających producentowi lub przywoźcemu utrzymywanie zapasów w grupach, zgodnie ze strukturą produkcji lub przywozu paliw, jakie dany producent lub handlowiec zrealizował w roku poprzednim.

2. Czasowa zamiana utrzymywanych zapasów, o której mowa w ust. 1, może dotyczyć wyłącznie zapasów tworzonych z paliw wymienionych w rozporządzeniu, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 12.1. Producent i handlowiec obowiązani do tworzenia zapasów mogą wystąpić z wnioskiem do ministra właściwego do spraw gospodarki o zezwolenie na czasowe niepowiększanie zapasów, w przypadku wystąpienia:

- 1) u producenta awarii instalacji uniemożliwiającej przerób ropy naftowej przez okres nie krótszy niż 10 dni;
- 2) zdarzeń losowych lub innych nieprzewidzianych okoliczności, uniemożliwiających wypełnienie obowiązku;
- 3) braków ropy naftowej i paliw na światowym rynku naftowym, które uniemożliwiają wypełnienie obowiązku tworzenia zapasów.

§ 13.1. Producenci i handlowcy:

- 1) dostosowują do dnia 30 czerwca każdego roku, ilość utrzymywanych zapasów do poziomu wynikającego z obliczeń wykonywanych zgodnie z § 2 oraz liczby dni obowiązujących na koniec roku poprzedniego, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) powiększają corocznie zapasy do wielkości wymaganych na koniec każdego roku, zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w art. 71 ust. 4 i 5 ustawy, poprzez ich systematyczne powiększanie w okresach kwartalnych, odpowiadające co najmniej $\frac{1}{4}$ wymaganego przyrostu na dany rok;
- 3) w pierwszym roku wykonywania działalności gospodarczej tworzą zapasy w okresach kwartalnych według zadeklarowanych ilości z tym, że zapasy za dany kwartał nie mogą być mniejsze niż wynikałoby to z faktycznej ilości ropy naftowej lub paliw wprowadzonych na rynek krajowy w danym kwartale.

2. Wielkość zapasów utworzonych na koniec roku poprzedniego, w następnym roku kalendarzowym, może być pomniejszona w procesie dostosowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, tylko w przypadku, gdy pomniejszenie zapasów wynika z obliczeń dokonanych zgodnie z § 2 oraz nie narusza sposobu powiększania zapasów, określonych w ust. 1 pkt 2.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych (Dz. U. Nr 92 poz. 642).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

1. Stan obecny

Dotychczas sposób tworzenia zapasów obowiązkowych paliw ciekłych określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 12 maja 2005 r. w *sprawie szczegółowego sposobu tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych* (Dz. U. Nr 92 poz. 642).

Główne zasady tworzenia zapasów obowiązkowych zawarte w w/w rozporządzeniu zakładają:

- tworzenie zapasów w oparciu o produkcję i przywóz netto, zrealizowane w roku poprzednim,
- powiększanie zapasów obowiązkowych w trybie kwartalnym,
- przyjęcie oświadczenia nabywcy paliwa na dokumencie dostawy (kwiecie bunkrowym), jako potwierdzenia wyłączenia z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych paliw przeznaczonych do bunkrowania statków morskich,
- możliwość czasowego, zamiennego utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw pomiędzy grupami określonymi w rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, w zakresie których tworzy się zapasy obowiązkowe, maksymalnie do 3 miesięcy jeżeli występują długotrwałe problemy techniczne lub miały miejsce nieprzewidziane zdarzenia losowe,
- możliwość utrzymywania przez producentów paliw i przywożących do 60% w roku 2006, 55% w roku 2007 oraz 50% od stycznia 2008 r. zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w postaci ropy naftowej i półproduktów, a w przypadku ciężkiego oleju opałowego do 80% w roku 2006 i 75% od stycznia 2008 r.

W związku z przyjęciem przez Sejm ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym*, istnieje konieczność wydania nowego rozporządzenia, spójnego z nową ustawą.

2. Zakres wprowadzonych zmian

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr, poz.) rozszerza zakres towarów, w związku z produkcją lub przywozem których powstaje obowiązek tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych o ropę naftową i gaz płynny (LPG). Rozszerzenie obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych o te dwie pozycje spowodowało konieczność opracowania wzorów, w oparciu o które oblicza się ilość zapasów, do utworzenia i utrzymywania których zobowiązany jest producent lub handlowiec. W projekcie rozporządzenia zmiana ta została uwzględniona poprzez określenie osobno wzoru, służącego do obliczenia wymaganego zapasu ropy naftowej, wzoru służącego do obliczenia wymaganego zapasu paliw (§ 2 ust. 1 projektu rozporządzenia) oraz wzoru do obliczenia wymaganego zapasu gazu płynnego (LPG) (§ 4 ust. 1 projektu rozporządzenia).

Ze względu na podział obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych od ilości ropy naftowej sprowadzonej przez handlowca, na rzecz producenta, pomiędzy te dwie kategorie podmiotów istniała konieczność uszczegółowienia zasad tego podziału. Przyjęto, że podstawą do podziału zobowiązania pomiędzy te dwa podmioty będzie współczynnik uzysku paliw uzyskanych z przerobionej w roku poprzednim przez producenta ropy naftowej (§ 2 ust. 3 i 4). Zaproponowane podejście ma na celu rozłożenie kosztów tworzenia zapasów pomiędzy te dwie kategorie podmiotów.

Nowym elementem związanym ze wspomnianą powyżej zmianą jest uszczegółowienie zasad tworzenia zapasów przez producentów sprowadzających z zagranicy ropę naftową na swoje potrzeby, bez pośrednictwa podmiotów trzecich. (§ 3 ust. 2).

Ponadto regulacje dotyczące zlecenia przez przedsiębiorców tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw zostały przeniesione z rozporządzenia do ustawy (art. 11 ustawy).

Pozostałe zmiany wprowadzane w rozporządzeniu wynikają ze zmiany zakresu delegacji ustawowej. Należą do nich:

- określenie sposobu przeliczenia zapasów gazu płynnego LPG na równoważne zapasy benzyn silnikowych,
- uszczegółowienie sytuacji, w których podmioty obowiązane do utrzymywania zapasów obowiązkowych mogą występować z wnioskiem o zamienne

utrzymywanie zapasów w paliwach innych niż zapasy te były utworzone pierwotnie oraz

- uszczegółowienie sytuacji, w których podmioty obowiązane do utrzymywania zapasów obowiązkowych mogą występować z wnioskiem o czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych.

Przy określeniu formuły przeliczenia zapasów gazu płynnego LPG na równoważną ilość benzyn silnikowych odniesiono się do średnich wartości opałowych tych dwóch produktów.

Przy określeniu sytuacji, w których podmioty obowiązane do tworzenia zapasów obowiązkowych mogą utrzymywać zapasy w produktach innych niż były pierwotnie utworzone oraz w których mogą występować o uzyskanie zgody na czasowe niepowiększanie zapasów proponuje się ograniczenie do sytuacji nieprzewidywalnych, w sposób oczywisty uniemożliwiający tym podmiotom wypełnienie ich obowiązków zgodnie z ogólnymi zasadami np. awarii technicznych, katastrof naturalnych czy braków paliw na rynku światowym.

3. Zakres regulacji

Rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu ustalania ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw określa w szczegółowy sposób kwestie dotyczące:

- 1) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw oraz ustalania ich ilości
- 2) tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego LPG oraz ustalania ich ilości utrzymywanych w postaci benzyn,
- 3) ustalania i tworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w przypadku zakończenia, zawieszenia, zmiany zakresu działalności gospodarczej,
- 4) procentowego udziału zapasów utrzymywanych w ropie naftowej,
- 5) dokumenty potwierdzające wyłączenie z obowiązku tworzenia zapasów,
- 6) czasowej zamiany utrzymywanych zapasów pomiędzy grupami, w jakich są tworzone,
- 7) zezwoleń na czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw.

Ustalanie ilości należnych do utworzenia zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw następuje na podstawie wielkości produkcji lub przywozu ropy lub paliw zrealizowanych przez producenta lub handlowca w poprzednim roku kalendarzowym. Dla ułatwienia i ujednoczenia metodologii wyliczania tych wielkości wprowadzono wzory, które mogą być wykorzystane do wyliczenia ilości zapasów ropy naftowej, paliw ciekłych oraz gazu płynnego (LPG).

W procesie ustalania wielkości produkcji stanowiącej podstawę do wyliczenia zapasów obowiązkowych pozostawiono możliwość pomniejszeń tej wielkości o m.in.: ropę naftową i paliwa wywiezione z terytorium Polski, paliw wyprodukowanych z ropy naftowej przewiezionej do kraju, gazu płynnego (LPG) wywiezionego z Polski, paliw wykorzystanych do bunkrowania statków odbywających podróże dalekomorskie, biokomponentów, paliw wyprodukowanych z olejów odpadowych oraz ropy i paliw przeznaczonych na powiększenie zapasów.

Jako dokumenty potwierdzające dokonanie importu lub eksportu wskazuje się zgłoszenia celne, natomiast wielkość przywozu lub wywozu (nabycie lub dostawy wewnątrzwspólnotowe) określają dokumenty dotyczące przemieszczania lub ewidencjonowania wyrobów zharmonizowanych.

W rozporządzeniu przewidziano także sytuację, gdy od paliw stanowiących komponent do produkcji paliw w procesie mieszania utworzył zapasy poprzedni krajowy producent. Przyjęto, że wówczas podstawą naliczenia należnych do utworzenia zapasów przez drugiego producenta jest różnica pomiędzy ilością produktu końcowego i ilością, od której zapasy tworzy pierwszy wspomniany producent.

Podstawą do skorzystania z tej możliwości jest oświadczenie producenta lub handlowca przekazane producentowi wykorzystującemu paliwo jako komponent do dalszej produkcji. Oświadczenie to musi zawierać zobowiązanie producenta lub handlowca do utworzenia tych zapasów.

W przypadku gazu płynnego (LPG), z uwagi na trudności logistyczne związane z jego magazynowaniem założono w ustawie, iż zapasy w tym paliwie będą mogły być tworzone w postaci benzyn silnikowych. Gaz płynny stanowi bowiem paliwo alternatywne dla benzyn silnikowych i jakiegokolwiek zakłócenia w jego dostawach mogą skutkować wzrostem zużycia benzyn.

Podobnie jak w przypadku wyliczania należnych do utworzenia ilości zapasów ropy naftowej i paliw, zaproponowano dokonywanie przeliczenia wymaganej wielkości zapasów obowiązkowych przewidzianych do utworzenia w postaci gazu płynnego na zapasy w postaci benzyny.

Utrzymywanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw w przypadku zakończenia, zawieszenia, zmiany zakresu działalności gospodarczej – z uwagi na zachowanie stabilności systemu zapasów interwencyjnych zakłada się, iż producenci i handlowcy objęci obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych w przypadku zakończenia, zawieszenia lub zmiany zakresu działalności gospodarczej utrzymują te zapasy do chwili wykreślenia z rejestru producentów i handlowców prowadzonego przez Agencję Rezerw Materiałowych.

Procentowy udział zapasów utrzymywanych w ropie naftowej - ograniczenie możliwości utrzymywania zapasów obowiązkowych w formie ropy naftowej i półproduktów wiąże się przede wszystkim z koniecznością poprawy bezpieczeństwa dostaw paliw na rynek. O bezpieczeństwie tym decyduje w dużej mierze struktura utrzymywanych zapasów. Zbyt wysoki udział zapasów w formie ropy naftowej i półproduktów nie pozwoli na skuteczną interwencję na rynku ograniczoną zbyt niskim udziałem gotowych paliw, które mogą być wprowadzone na rynek niezwłocznie po podjęciu stosownej decyzji. Przedstawiona w rozporządzeniu propozycja zakłada kontynuację dotychczasowej polityki w tym zakresie i utrzymuje stopniowe dojście do docelowej wielkości zapasów utrzymywanej w formie ropy naftowej do 50% odnośnie zapasów benzyn i oleju napędowego. W przypadku zapasów obowiązkowych ciężkich olejów opałowych proponuje się obniżenie limitu do 75%.

Przy ustanowieniu progu zapasów, które mogą być utrzymywane w formie ropy naftowej wzięto pod uwagę średni udział zapasów utrzymywanych w formie ropy naftowej w innych krajach europejskich.

Jednocześnie proponuje się rozłożenie zmniejszenia udziału zapasów w ropie naftowej na 2 lata z pierwszym progiem określonym na rok 2007 r. (obniżenie udziału ropy naftowej w zapasach benzyn i olejów napędowych do 55% i w zapasach ciężkich olejów opałowych – do 80%) oraz drugim na rok 2008 (obniżenie udziału ropy naftowej w zapasach benzyn i olejów napędowych do 50% w zapasach ciężkich olejów opałowych do 75%). Podobnie jak w poprzednim rozporządzeniu nie ma konieczności uzyskiwania corocznie zgody ministra właściwego do spraw gospodarki na utrzymywanie zapasów w formie ropy naftowej i półproduktów w ramach określonych wyżej proporcji.

Dokumenty potwierdzające wyłączenie z obowiązku tworzenia zapasów – proponuje się zachowanie dotychczasowych rozwiązań w zakresie wyłączeń z obowiązku tworzenia zapasów obowiązkowych od produkcji i przywozu paliw przeznaczonych na bunkrowanie statków morskich odbywających rejsy dalekomorskie. Podstawą do wyłączenia będzie oświadczenie złożone przez nabywcę tego paliwa złożone na dokumencie dostawy tzw. kwicie bunkrowym.

W rozporządzeniu przyjęto, że czasowa zamiana utrzymywanych zapasów pomiędzy grupami, w jakich są tworzone będzie możliwa w przypadku zaistnienia szczególnych okoliczności takich jak:

- długotrwałe problemy techniczne związane z produkcją, przywozem magazynowaniem jednego z paliw,
- nieprzewidzianymi zdarzeniami losowymi uniemożliwiającymi utrzymywanie zapasów paliw w grupie, w której powinny być tworzone

Zezwolenie na czasowe niepowiększanie zapasów obowiązkowych ropy naftowej lub paliw ma na celu umożliwienie uwzględnienia szczególnych sytuacji, w których, z przyczyn niezależnych przedsiębiorca tworzący zapasy obowiązkowe nie jest w stanie tego obowiązku zrealizować. Chodzi tu przede wszystkim o braki ropy naftowej i paliw na światowym rynku ropy naftowej, katastrofy naturalne, ataki terrorystyczne, awarie instalacji itp.

Opisane powyżej rozwiązania pozwolą na pełne dostosowanie przepisów szczegółowych do rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym* oraz pozwolą na znaczne usprawnienie funkcjonowania systemu zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw, w zakresie zasad ich tworzenia i utrzymywania.

Rozporządzenie dotyczy zasad tworzenia zapasów interwencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych utrzymywanych na poczet wypełnienia wymagań określonych w Dyrektywie Rady Nr 2006/67/WE z dnia 24 lipca 2006 r. *nakładającej na państwa członkowskie obowiązek utrzymywania minimalnych zapasów ropy naftowej lub produktów ropopochodnych* (Dz. Urz. UE L 217 z dnia 8.08.2006 r. str. 8-15). Przepisy dyrektywy nie zawierają jednak regulacji o takim stopniu szczególności jak rozporządzenie, ze względu na różny charakter tych regulacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1) Wpływ na budżet państwa

Rozrządzenie nie wpływa na zwiększenie wydatków budżetowych.

2) Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie

Przepisy rozporządzenia skierowane są do przedsiębiorstw objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej i paliw (rafinerie, producenci paliw oraz przedsiębiorcy sprowadzający ropę naftową i paliwa na terytorium RP). Zgodnie ze stanem na koniec października 2006 r. obowiązkiem tym objętych było 107 przedsiębiorców (producentów i sprowadzających paliwa ciekłe), natomiast katalog ten ulegnie zmianie z uwagi na konieczność uwzględnienia w nim przedsiębiorstw zajmujących się przywozem ropy naftowej i gazu płynnego (LPG).

Obecnie, działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ropy naftowej i paliw ciekłych, biopaliw ciekłych oraz gazu płynnego, prowadzi 210² podmiotów. Zmiany wprowadzone ustawą i projektowanym rozporządzeniem ograniczą się głównie do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przywozu ropy naftowej (17 podmiotów) oraz do podmiotów prowadzących działalność w zakresie przywozu gazu płynnego (LPG 84 podmioty). Dla pozostałych podmiotów działających w sektorze naftowym projekt nie wprowadza zasadniczych zmian w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów.

Wprowadzona ustawą zmiana sposobu obliczania wewnętrznej konsumpcji, polegająca na zmianie zakresu towarów w nią wliczanych, spowoduje wzrost podstawy, od której obliczane będą zapasy obowiązkowe o ok. 4,44 mln ton. Wielkość ta została obliczona jako różnica między ilością sprowadzonej w ramach przywozu ropy naftowej i produktów naftowych, a wielkością konsumpcji produktów wymienionych w trzech grupach produktów, od których tworzone są zapasy obowiązkowe w chwili obecnej.

Dla sektora naftowego, a w praktyce dla producentów oraz handlowców zajmujących się przywozem ropy naftowej oznacza to obowiązek dodatkowego utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych w wysokości ok. 980 tys. ton ropy naftowej od roku 2007 i dodatkowych 40 tys. ton od roku 2008. Koszty związane z utworzeniem tej ilości zapasów obowiązkowych szacuje się na ok. 1400 mln zł

² wg Statystyka Celna 2006 r. dane na dzień 30 czerwca 2006 r.

łącznie do końca roku 2008. Szacunkowe coroczne koszty związane z utrzymywaniem tej dodatkowej ilości zapasów obowiązkowych ropy naftowej to ok. 77 mln zł rocznie.

Podmioty zajmujące się przywozem gazu płynnego (LPG) nie były dotychczas objęte obowiązkiem tworzenia zapasów obowiązkowych. Ze względu na duży udział tego paliwa w rynku paliw ustawa wprowadza taki obowiązek. Przy założeniu zużycia gazu płynnego (LPG) pochodzącego z importu, na poziomie ok. 2 mln ton (wg danych z 2005 r.) poziom zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) wyniesie ok. 198 tys. ton.

Przy szacowaniu kosztów związanych z tworzeniem i utrzymywaniem zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) przyjęto, że 90% tych zapasów będzie tworzone i utrzymywane w postaci benzyn silnikowych, pozostała część w postaci gazu płynnego (LPG).

Przyjęto dwa warianty możliwych rozwiązań w odniesieniu do części zapasów utrzymywanych w postaci benzyn silnikowych:

Wariant I: paliwo nie będzie stanowiło własności przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG). Wówczas koszty tzw. usługi biletowej wyniosą, dla całego rynku, ok. 48 mln zł rocznie.

Wariant II: paliwo będzie stanowiło własność przedsiębiorców zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG). Wówczas koszty zakupu benzyn, dla całego rynku, wyniosą ok. 390 mln zł łącznie do roku 2009, a roczne koszty związane z utrzymywaniem tych zapasów to ok. 20 mln zł.

Dla pozostałych 10% ilości zapasów obowiązkowych gazu płynnego (LPG) tworzonych

i utrzymywanych w postaci LPG szacunkowe koszty mogą wynieść ok. 32 mln zł na zakup gazu płynnego łącznie do roku 2009 oraz 87 mln zł łącznie do roku 2009 na budowę zbiorników.

Uwzględniając sposób oddziaływania proponowanych zmian na podmioty, które są adresatami rozporządzenia, zmiany te dotyczą głównie zmian merytorycznych wpływających na koszty tworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej i paliw przez podmioty objęte obowiązkiem ustawowym oraz te podmioty, które na mocy nowej ustawy zostaną nim objęte.

Należy jednak zaznaczyć, iż powyżej przedstawione koszty wypływają przede wszystkim ze zmian wprowadzonych ustawą, nie zaś powyższym rozporządzeniem, które jedynie uszczegóławia przepisy ustawy.

3) Konsultacje społeczne

Projekt będzie podlegał konsultacjom społecznym równocześnie z uzgodnieniami międzyresortowymi.

Projekt rozporządzenia będzie skonsultowany z następującymi partnerami społecznymi:

- Nafta Polska S.A.
- PKN Orlen S.A.
- Grupa Lotos S.A.
- Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” S.A.
- Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o.
- Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego
- Polska Izba Paliw Płynnych
- Lotos Jasło S.A.
- Lotos Czechowice S.A.
- Rafineria Trzebinia S.A.
- Rafineria Nafty Jedlicze S.A.
- Agencja Rynku Energii S.A.
- Polska Organizacja Gazu Płynnego

Projekt rozporządzenia z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych zostanie także udostępniony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414.).

4) Wpływ na rynek pracy

Rozporządzenie w krótszej perspektywie nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Zwiększenie ogólnego wolumenu zapasów oraz zachowana zmiana struktury zapasów na korzyść produktów gotowych będzie wiązać się ze wzrostem zapotrzebowania na nowe pojemności magazynowe, a tym samym przyczyni się do ożywienia tego rynku i wzrostu zatrudnienia w obszarach związanych z tym rynkiem.

5) Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Konieczność poniesienia dodatkowych kosztów może wpłynąć na czasowe pogorszenie konkurencyjności przedsiębiorstw zobowiązanych do tworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej i paliw, w tym w szczególności podmiotów nowo objętych obowiązkiem tworzenia i utrzymywania zapasów.

Ze względu na konieczność poniesienia wyżej wskazanych kosztów rozporządzenie będzie miało także tymczasowy wpływ na konkurencyjność gospodarki polskiej. Koszty te pomimo iż obciążają bezpośrednio podmioty tworzące zapasy obowiązkowe przenoszone będą prawdopodobnie w koszty paliwa wprowadzanego przez nie na rynek, a tym samym koszty produktów i usług, w procesie tworzenia lub świadczenia których wykorzystywane są paliwa np. koszty transportu.

Po zakończeniu okresu wprowadzania zmian, który zbiegnie się z zakończeniem okresu przejściowego, jaki Polska otrzymała na rozbudowę zapasów do poziomu odpowiadającego 90 dniowej konsumpcji wewnętrznej koszty ponoszone przez Polską gospodarkę będą porównywalne do kosztów ponoszonych przez inne państwa członkowskie UE, z tytułu utrzymywania zapasów obowiązkowych paliw.

6) Wpływ na sytuację i rozwój regionów oraz ochronę środowiska naturalnego.

Rozporządzenie nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów oraz stan środowiska naturalnego.